

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lakiehdotuksen 3 §:ssä säädetään viraston toimialoista ja tehtävistä. Viraston tehtäviin kuuluisi useita sellaisia tehtäviä, joilla on suoraa tai välillistä vaikutusta huoltovarmuuden turvaamiseksi viraston lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano-, ohjaustehtävien kautta. Lain huoltovarmuuden turvaamisesta 4 § velvoittaa ministeriöiden toimialaohjauksen kautta lupa- ja valvontavirastoa huoltovarmuuden kehittämiseen lakiehdotuksen 3 §:ssä kuvatuissa tehtävissä. Huoltovarmuuskeskus katsoo myös, että hallituksen esityksen nykytilan kuvauksessa ja sen arvioinnissa tulisi tarkentaa ja kuvata, miten lakisääteisillä tehtävillä toteutetaan sekä toimeenpannaan huoltovarmuutta ja mikä on lakisääteisten tehtäväryhmien ja tehtävien rooli sekä näiden ohjaussuhde huoltovarmuuden turvaamisessa.

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lakiehdotuksen 9 §:ssä säädetään viraston ohjauksesta. Hallituksen esityksen ehdotuksissa ja niiden vaikutuksissa on kirjattu, että toimialaohjaavat ministeriöt laativat virastolle tulossopimuksen yhteistyössä viraston kanssa. Valtiovarainministeriö vastaisi viraston tulostavoitteiden yhteensovittamisesta ja valmistelusta sekä tulosohtauksen yhteensovittamisesta. Toimialaohjaavat ministeriöt vastaisivat oman toimialansa osalta tulossopimuksen sisältöehdotusten tekemisestä valtiovarainministeriölle. Toimialaohjaavan ministeriön vaatimuksesta tulossopimukseen tulisi sisällyttää toimialaa koskeva erillinen osio. Sosiaali- ja terveysministeriö laatisi työsuojelun toimialaa koskevan erillisen osion viraston tulossopimukseen.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 4 §:n mukaan ministeriöt kehittävät huoltovarmuutta omalla toimialallaan sekä valmiuslain (1552/2011) 13 §:n nojalla johtavat, valvovat ja yhteensovittavat varautumista omalla toimialallaan. Huoltovarmuuskeskus pyytää varmistamaan, että ohjaavat ministeriöt huomioivat huoltovarmuuden tarpeet yleishallinnollisessa tulosohtauksessa sekä sektorikohtaista toimintaa koskevassa toimialakohtaisessa lakiehdotuksen 9 §:n mukaisessa ohjauksessa. Vastaavasti HVK pyytää huomioimaan huoltovarmuuden turvaamisen lakiehdotuksen 12 §:n mukaisessa tulosohtauksessa, jonka 1 momentin mukaan toimialaohjaavat ministeriöt laatisivat virastolle tulossopimuksen yhteistyössä viraston kanssa.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lakiehdotuksen 13 §:ssä säädetään varautumisen alueellisesta yhteistyöstä. Tehtävät vaikuttavat selkeämmin kuvatulta kokonaisuudelta nykylainsäädäntöön verrattuna ja muutos luo edellytyksiä yhdenmukaisempaan toimintaan kaikilla alueilla. Huoltovarmuuskeskus näkee myönteisenä suuntauksen, jossa varautumisesta vastaavien viranomaisten toimialueita harmonisoidaan yhteistoimintaa tukevaan suuntaan, mutta toteaa samalla, että muutoksen läpivienti edellyttää tiivistä yhteistoimintaa alueellisten varautumisen toimijoiden kanssa.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti elinkeinoelämällä on keskeinen rooli yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisessa alueellisella tasolla. Huoltovarmuuskeskus näkee alueelliset

varautumisen yhteistyötehtävät tärkeinä ja tekee niissä verkostonsa kanssa aktiivista yhteistyötä huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Hallituksen esityksen perusteluissa olisi tarkoituksenmukaista määritellä varautumisen alueellisen yhteistyön edistämisen tehtävien sisältö esitystä seikkaperäisemmin sekä kuvata, mitä palveluita tähän tehtävään kuuluu ja se, kenelle näitä palveluita tuotetaan. Samalla alueellisia varautumisen yhteistyötehtäviä on hyvä kehittää jokaista edelleen ja tehtävien hoitaminen on hyvä olla riittävästi resursoitua.

Lakiehdotuksen 13 pykälän 2 momentin 6 kohdan osalta Huoltovarmuuskeskus kiinnittää huomiota käytettyyn termiin "varautumisvalmius", jota ei voida esimerkiksi Kokonaisturvallisuuden sanaston (TSK50) mukaan pitää yleisesti vakiintuneena ja yksiselitteisenä. Huoltovarmuuskeskus kehottaa harkitsemaan ko. kohdan kirjaamista yksiselitteisempään muotoon.

Huoltovarmuuskeskus esittää muutettavaksi lakiehdotuksen 13 pykälän 2 momentin 2 kohtaa muotoon "kehittämällä alueellisia riskiarvioita, yhteensovittamalla alueelliset riskiarviot ja seuraamalla alueellisissa riskiarvioissa arvioitujen häiriötilanteiden sekä uhkamallien kehitystä". Alueellisten riskiarvioiden valmistuttua niiden hyödyntäminen ei ole edennyt tarvittavissa määrin. Sekä kansallisen että alueellisten riskiarvioiden haasteena on, ettei arvioitu riski, niiden torjunta, oppien kerääminen ja seuranta välttämättä kuulu kenellekään yksittäiselle taholle tai yhteisen toiminnan suunnittelu ja koordinaatio on vajavaista. Vastuu riskin vähentämisestä, varautumisesta ja kapasiteettien kasvattamisesta on jokaisella toimijalla, mutta yleisen ja yhdenmukaisen seurannan puute voi vähentää toiminnan tehokkuutta ja luoda eriäviä yhteensopimattomia toimintamalleja. Olisi luontevaa, että tehtävä kirjattaisiin osaksi varautumisen alueellista yhteistyötehtävää, vaikka edellä mainittua työtä tehdäänkin jo toimijakohtaisesti.

Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan viraston tulisi edistää kuntien ja alueen muiden toimijoiden, eli alueella toimivien viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen, kuten esimerkiksi huoltovarmuuden kannalta keskeisten toimijoiden tai huoltovarmuuden alueorganisaatioiden valmiussuunnittelua. Tehtävä vastaisi nykyistä varautumisen yhteensovittamistehtävää. Huoltovarmuuskeskus näkee positiivisena, että lakiehdotus tunnistaa huoltovarmuusorganisaation alueellisten toimijoiden sekä yritysten tärkeän merkityksen alueellisessa varautumisyhteistyössä ja että virasto on osaltaan edistämässä näiden valmiussuunnittelua. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukainen tehtävä tukee näin osaltaan Huoltovarmuuskeskuksen rahoittaman ja johtaman huoltovarmuusorganisaation alueellista toimintaa erityisesti yhteistoiminnan näkökulmasta.

3 momentissa säädetään, että virasto asettaa alueelliset valmiustoimikunnat, jotka toimivat viraston apuna varautumisen alueellisen yhteistyön suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa. Alueellisten valmiustoimikuntien asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Ehdotus ja siitä annettava asetus ohjaavat nykylainsäädäntöä yhdenmukaisempaan toimintaan ja kokoonpanoon, minkä voi nähdä positiivisena

ja toimintaa harmonisoivana muutoksena. Huoltovarmuuskeskus näkee tärkeäksi, että alueellisten valmiustoimikuntien välisestä yhteistyöstä tulee säädellä säädöspohjaisesti, sillä seurattavat häiriötilanteet, uhkamallit ja ilmiöt eivät noudata maantieteellisiä rajoja. Jatkossakin Asetusluonnoksessa valmiustoimikunnille asetetut tehtävät liittyvät sekä suoraan että välillisesti huoltovarmuuden turvaamiseen. Tämän vuoksi on syytä varmistaa, että yhteys valmiustoimikuntien sekä Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusorganisaation alueellisten toimijoiden välillä sekä tähän liittyvä ohjaussuhde säilytetään jatkossakin.

4 momentin mukaan viranomaisen tai julkista hallintotehtävää hoitava yksityinen voi luovuttaa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 5, 7, 8, 9 ja 10 kohtien estämättä virastolle ja alueelliselle valmiustoimikunnalle niiden tässä laissa säädettyjen varautumisen alueellisten yhteistyötehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Huoltovarmuuskeskuksen näkemyksen mukaan säädöksen tulisi mahdollistaa molemminpuolinen tiedonsaantioikeus, joka perustuu harkinnanvaraiseen oikeuteen luovuttaa tietoa pykälän mukaisten tehtävien suorittamiseen.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä

kehittämisen- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämisen- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämisen- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

1 §:n 2 momentissa säädetään, että "elinvoimakeskukset edistävät elinvoimaa. Elinvoimalla tarkoitetaan tässä laissa kokonaisuutta, joka kuvaa alueen...huoltovarmuutta ja turvallisuutta...lisääviä tekijöitä". Huoltovarmuuskeskus katsoo, että hallituksen esityksen perustelujen olisi syytä täsmentää siltä osin, mitä huoltovarmuudella tarkoitetaan ja miten elinvoimakeskukset toteuttavat huoltovarmuutta. Perustelujen täsmentäminen on välttämätöntä tarkkarajaisuuden ja sen takia, etteivät tehtävät olisi päällekkäisiä lain Lupa- ja valvontavirastosta 13 §:n hallituksen esityksen perustelujen kanssa. Ko. lain pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan viraston tulisi edistää kuntien ja alueen muiden toimijoiden, eli alueella toimivien viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen, kuten esimerkiksi huoltovarmuuden kannalta keskeisten toimijoiden tai huoltovarmuuden alueorganisaatioiden valmiussuunnittelua.

Huoltovarmuuden määritelmässä on mahdollista viitata huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 1 §:n mukaiseen määritelmään huoltovarmuudesta. Huoltovarmuuden toteuttamisessa on mahdollista viitata lain 2 §:n 1–3 tehtäväryhmiin ja tehtäviin siten, että elinvoimakeskukset huomioivat huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain tarkoituksen ja tavoitteet suorittaessaan elinvoimakeskuksista annetun lain 2 §:n 1–3 tehtäväryhmien ja tehtävien mukaisia kehittämis-, rahoitus- ja toimeenpanotehtäviä. Huoltovarmuuskeskus katsoo myös, että hallituksen esityksen nykytilan kuvauksessa ja sen arvioinnissa tulisi tarkentaa ja kuvata, miten lakisääteillä tehtäväryhmillä ja tehtävillä toteutetaan sekä toimeenpannaan huoltovarmuutta ja mikä on lakisääteiden tehtäväryhmien ja tehtävien rooli huoltovarmuuden turvaamisessa.

Ehdotuksessa elinvoimakeskuksista sekä kehittämisen- ja hallintokeskuksesta säädettävän lain 2 §:ssä säädetään elinvoimakeskusten tehtäväryhmistä ja tehtävistä. Elinvoimakeskusten tehtäviin kuuluisi useita sellaisia tehtäväryhmiä ja tehtäviä, joilla on suoraa tai välillistä vaikutusta huoltovarmuuden turvaamiseksi viranomaisen kehittämis-, rahoitus- ja toimeenpanotehtävien kautta. 2 § luettelee tehtäväksi alueellisen työllisyyden ja työvoiman osaamisen edistämisen, vesitalouden, maa- ja puutarhatalouden sekä elintarvikkeiden, liikennejärjestelmän toimivuuden, energiantuotannon ja yritysten- ja innovaatiotoiminnan, alueidenkäytön sekä yritystoimintaa edistävän verkostotyön

edistäminen. Lisäksi elinvoimakeskusten muista tehtävistä voidaan säätää erikseen. Lain huoltovarmuuden turvaamisesta 4 § velvoittaa ministeriöiden toimialaohjauksen kautta elinvoimakeskuksia huoltovarmuuden kehittämiseen lakiehdotuksen 2 §:ssä kuvatuissa tehtäväryhmissä ja tehtävissä.

Alueellisen huoltovarmuuden tavoitteena on turvata huoltovarmuuden kannalta kriittiset alueelliset toiminnot eri toimijoiden yhteistyönä. Alueellinen huoltovarmuustoiminta tukee eri toimijoiden häiriösietöisen yhteistoiminnan kehittämistä. Huoltovarmuuskeskus ja ELY-keskukset tekevät sopimusperusteista yhteistyötä elinkeinoelämän alueellisen varautumisyhteistyön eli ELVAR-toiminnan järjestämisessä. ELVAR-toiminnan tarkoituksena on kehittää elinkeinoelämän varautumista alue- ja maakuntatasolla, sekä varmistaa osaltaan elinkeinoelämän, julkishallinnon ja kolmannen sektorin yhteistoiminta ja tiedonvaihto. Alueellinen elinkeinoelämän varautumisen ja kehittäminen on osa valtakunnallisia elinkeinoelämän varautumisen järjestelyitä ja valtakunnallista huoltovarmuusorganisaatiota. Huoltovarmuuskeskus asettaa ELVAR-toiminnalle vuosittain tavoitteet sekä painopisteet.

Huoltovarmuuskeskus on työ- ja elinkeinoministeriön alainen laitos, joka kehittää ja ylläpitää huoltovarmuutta sekä yhteensovittaa viranomaisten ja yritysten varautumiseen liittyvää yhteistyötä, huolehtii valtion varmuus- ja turvavarastoinnista sekä huoltovarmuuden rahoituksesta (laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992)). Huoltovarmuuskeskus tukee elinkeinoelämän jatkuvuudenhallintaa ja varautumista yhteistyöverkostonsa avulla. Lakia huoltovarmuuden turvaamisesta, Huoltovarmuuskeskuksesta annettua asetusta ja valtioneuvoston päätöstä huoltovarmuuden tavoitteista (VNp 1048/2018) ollaan parhaillaan uudistamassa. Voimassa olevassa huoltovarmuuden tavoitteista annetussa valtioneuvoston päätöksessä todetaan, että varautumisesta ja huoltovarmuudesta vastaavilta viranomaisilta ja huoltovarmuusorganisaatiolta edellytetään, että ne ylläpitävät ja kehittävät huoltovarmuuden turvaamiseksi tarvittavaa poikkihallinnollista varautumista aluetasolla sekä varmistavat osaltaan elinkeinoelämän, julkishallinnon ja kolmannen sektorin yhteistoiminnan ja tiedonvaihdon alueellisella tasolla. Tavoitepäätös sitoo osaltaan elinvoimakeskuksia alueelliseen huoltovarmuustyöhön.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Huoltovarmuuskeskus pyytää varmistamaan, että yleishallinnollisesta ja toimialakohtaisesta ohjauksesta vastaavat ministeriöt sekä keskuksia ohjaavat keskusvirastot huomioivat huoltovarmuuden tarpeet 6 §:n mukaisessa ohjauksessa sekä 7 §:n pykälän mukaisessa strategisessa suunnittelussa ja tulosohtauksessa sekä erityisesti strategisten tulossopimusten laidinnassa, sillä huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 4 §:n mukaan ministeriöt kehittävät huoltovarmuutta omalla toimialallaan sekä valmiuslain (1552/2011) 13 §:n nojalla johtavat, valvovat ja yhteensovittavat varautumista omalla toimialallaan.

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

Asetusluonnoksen 14 §:n 3 momentissa säädetään tulossopimuksen laadinnasta. Huoltovarmuuskeskus esittää, että momenttia täydennetään siten, että tulossopimuksessa määriteltäisiin keskukselle keskeiset toimintalinjat, tulostavoitteet ja yhteistyökysymykset erikseen huoltovarmuuden turvaamisen osalta. Kirjaus tukisi elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 1 §:n mukaista keskusten asemaa ja toiminta-ajatusta, jossa huoltovarmuus nähdään osana elinvoimakeskusten elinvoiman edistämistoimintaa.

Mikäli tulossopimuksessa on hallinnonalakohtaisia tavoitteita sisältävä erillinen osuus, Huoltovarmuuskeskus katsoo, että huoltovarmuudelle tulee asettaa hallinnonalakohtaisia tavoitteita.

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Huoltovarmuuskeskus katsoo, että aluehallintouudistuksen vaikutus Ahvenenmaan huoltovarmuuden toimeenpanolle on neutraali. Ehdotus laiksi Ahvenanmaan valtionvirastosta on huoltovarmuuden näkökulmasta perusteltu ja selkeä.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Kyllä (vastauskenttä aukeaa, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

Huoltovarmuuskeskus katsoo, että hallituksen esityksen nykytilan kuvauksessa ja sen arvioinnissa tulisi tarkentaa ja kuvata, miten lakisääteisillä tehtävillä ja tehtäväryhmillä toteutetaan sekä

toimeenpannaan huoltovarmuutta ja mikä on näiden tehtävien rooli huoltovarmuuden turvaamisessa.

Hallituksen esityksessä on arvioitu pääasiallisia vaikutuksia talouteen, kansantalouteen, yrityksiin, ympäristöön ja viranomaisten toimintaan, muita ihmisiin kohdistuvia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia sekä aluekehitysvaikutuksia. Maaseutuvaikutusten osalta yhtenä arviointikohteena on ollut, miten esitys vaikuttaa huoltovarmuuteen. Pääasiallisissa vaikutuksissa olisi tarpeen arvioida keskeisten ehdotusten vaikutuksia huoltovarmuuden turvaamisessa, sillä säädösehdotuksilla on vaikutusta huoltovarmuuden toteuttamiseen viranomaistoiminnan kautta.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 2 §:n mukaan valtioneuvosto asettaa huoltovarmuudelle yleiset tavoitteet, joissa määritellään valmiuden taso ottaen huomioon väestön ja välttämättömän talouselämän sekä maanpuolustuksen vähimmäistarpeet. Huoltovarmuuskeskus kehottaa varmistamaan, että esitysluonnoksessa ei ole ristiriitaisuuksia annettavan valtioneuvoston päätöksen kanssa. Päätös ohjaa ja antaa suuntaviivoja valtion keskus- ja aluehallinnon viranomaisille, jotka vastaavat oman hallinnonalansa huoltovarmuudesta, sen johtamisesta ja kehittämisestä.

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Huoltovarmuuskeskus (HVK) on tutustunut lausuntopyyntöön hallituksen esitysluonnokseen eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi ja kiinnittää huomion seuraaviin seikkoihin.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 1 §:n mukaan huoltovarmuudella tarkoitetaan väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömien taloudellisten toimintojen ja niihin liittyvien teknisten järjestelmien turvaamista poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien häiriöiden varalta. Lain 4 §:n mukaan ministeriöt kehittävät huoltovarmuutta omalla toimialallaan sekä valmiuslain (1552/2011) 13 §:n nojalla johtavat, valvovat ja yhteensovittavat varautumista omalla toimialallaan. Ministeriöiden vastuut ja strategiset tehtävät perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ne kuvataan yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa. HVK pitää tärkeänä, että laki huoltovarmuuden turvaamisesta tulisi ottaa tarkemmin huomioon aluehallintouudistusta koskevan lakiluonnoksen perusteluissa.

Huoltovarmuuskeskus katsoo myös, että hallituksen esityksen nykytilan kuvauksessa ja sen arvioinnissa tulisi tarkentaa ja kuvata, miten lakisääteisillä tehtävillä ja tehtäväryhmillä toteutetaan sekä toimeenpannaan huoltovarmuutta ja mikä on näiden tehtävien rooli huoltovarmuuden turvaamisessa.

Hallituksen esityksessä on arvioitu pääasiallisia vaikutuksia talouteen, kansantalouteen, yrityksiin, ympäristöön ja viranomaisten toimintaan, muita ihmisiin kohdistuvia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia sekä aluekehitysvaikutuksia. Maaseutuvaikutusten osalta yhtenä arviointikohteena on ollut, miten esitys vaikuttaa huoltovarmuuteen. Pääasiallisissa vaikutuksissa olisi tarpeen arvioida keskeisten ehdotusten vaikutuksia huoltovarmuuden turvaamisessa, sillä säädösehdotuksilla on vaikutusta huoltovarmuuden toteuttamiseen viranomaistoiminnan kautta.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 2 §:n mukaan valtioneuvosto asettaa huoltovarmuudelle yleiset tavoitteet, joissa määritellään valmiuden taso ottaen huomioon väestön ja välttämättömän talouselämän sekä maanpuolustuksen vähimmäistarpeet. Huoltovarmuuskeskus kehottaa varmistamaan, että esitysluonnoksessa ei ole ristiriitaisuuksia annettavan valtioneuvoston päätöksen kanssa. Päätös kuitenkin ohjaa ja antaa suuntaviivoja valtion keskus- ja aluehallinnon viranomaisille, jotka vastaavat oman hallinnonalansa huoltovarmuudesta, sen johtamisesta ja kehittämisestä.

Ehdotuksessa lupa- ja valvontavirastosta ja sen 9 §:ssä säädetään viraston ohjauksesta. Hallituksen esityksen ehdotuksissa ja niiden vaikutuksissa on kirjattu, että toimialaohjaavat ministeriöt laativat virastolle tulossopimuksen yhteistyössä viraston kanssa. Valtiovarainministeriö vastaisi viraston tulostavoitteiden yhteensovittamisesta ja valmistelusta sekä tulosohtauksen yhteensovittamisesta. Toimialaohjaavat ministeriöt vastaisivat oman toimialansa osalta tulossopimuksen sisältöehdotusten tekemisestä valtiovarainministeriölle. Toimialaohjaavan ministeriön vaatimuksesta tulossopimukseen tulisi sisällyttää toimialaa koskeva erillinen osio. Sosiaali- ja terveysministeriö laatisi työsuojelun toimialaa koskevan erillisen osion viraston tulossopimukseen.

Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 4 §:n mukaan ministeriöt kehittävät huoltovarmuutta omalla toimialallaan sekä valmiuslain (1552/2011) 13 §:n nojalla johtavat, valvovat ja yhteensovittavat varautumista omalla toimialallaan. Huoltovarmuuskeskus pyytää varmistamaan, että ohjaavat ministeriöt huomioivat huoltovarmuuden tarpeet yleishallinnollisessa tulosohtauksessa sekä sektorikohtaista toimintaa koskevassa toimialakohtaisessa lain 9 §:n mukaisessa ohjauksessa. Vastaavasti huoltovarmuuden turvaaminen pyydetään huomioimaan lain 12 §:n mukaisessa tulosohtauksessa, jonka 1 momentin mukaan toimialaohjaavat ministeriöt laativat virastolle tulossopimuksen yhteistyössä viraston kanssa.

Elinvoimakeskusten osalta Huoltovarmuuskeskus pyytää varmistamaan, että yleishallinnollisesta ja toimialakohtaisesta ohjauksesta vastaavat ministeriöt sekä keskuksia ohjaavat keskusvirastot huomioivat huoltovarmuuden tarpeet 6 §:n mukaisessa ohjauksessa sekä 7 §:n pykälän mukaisessa strategisessa suunnittelussa ja tulosohtauksessa sekä erityisesti strategisten tulossopimusten laadinnassa, sillä huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 4 §:n mukaan ministeriöt kehittävät huoltovarmuutta omalla toimialallaan sekä valmiuslain (1552/2011) 13 §:n nojalla johtavat, valvovat ja yhteensovittavat varautumista omalla toimialallaan.

Hallituksen esityksen täsmentäminen esitetyillä muutoksilla tukisi hallitusohjelman kirjausta siitä, että varautumisvastuiden aukottomaan toteuttamiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja että hallituskaudella kiinnitetään erityistä huomiota valmiuden, varautumisen ja hallinnon resilienssin kysymyksiin. Huoltovarmuuden käytännön toimeenpanossa on kiinnitettävä huomiota organisaatioiden ja vastuiden rajapintoihin. Samoin tiedon kulku on varmistettava sekä näiden organisaatioiden välillä että huoltovarmuuden kannalta relevantteihin elinkeinoelämän ja hallinnon toimijoihin.

Tammivuori Heli
Huoltovarmuuskeskus

Anttila Ville
Huoltovarmuuskeskus